

College Geneeskundige Specialismen

Besluit van 12 september 2012 houdende opleidings- en erkenningseisen voor het profiel internationale gezondheidszorg en tropengeneeskunde ^{*1,2}

(Besluit Internationale gezondheidszorg en tropengeneeskunde)

Het College Geneeskundige Specialismen,

Gelet op de Regeling specialismen en profielen geneeskunde van de KNMG en het Toetsingskader Profielen

Gezien het advies van de Nederlandse Vereniging voor Tropische Geneeskunde, het Federatiebestuur van de KNMG, de Koepel Artsen Maatschappijen en Gezondheid, de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie, de Adviesraad Huisarts-Verpleegkundigen en arts voor verstandelijk gehandicapten Registratie Commissie (HVRC), de Medisch Specialistische Registratie Commissie (MSRC) en de Sociaal-Geneskundigen Registratie Commissie (SGRC).

BESLUIT:

^{*} Dit Besluit is gepubliceerd in Medisch Contact van 12 oktober 2012, nr. 41 en treedt in werking op 1 januari 2014.

¹ Dit Besluit is gewijzigd bij besluit van 11 december 2013 houdende de wijziging van het Kaderbesluit CHVG en specifieke besluiten in verband met individualisering opleidingsduur waarvan op 17 april 2014 mededeling is gedaan in de Staatscourant. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2015.

² Dit Besluit is gewijzigd bij besluit van 8 juli 2015 houdende de wijziging van diverse specifieke besluiten waarvan op 30 juli 2015 mededeling is gedaan in Medisch Contact. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2016.

Hoofdstuk A **Algemene bepalingen**

A.1. Begripsomschrijvingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. Internationale gezondheidszorg en tropengeneeskunde (IGT): het deelgebied van de geneeskunde dat zich richt op een aantal algemene en specifieke aspecten van ziekte, gezondheid en gezondheidszorg, die zich voordoen in de moderne, sterk globaliserende en internationale samenleving. De internationale gezondheidszorg en tropengeneeskunde bevindt zich op het snijvlak van de curatieve en preventieve geneeskunde en gezondheidsbevordering. Verder kenmerkt de internationale gezondheidszorg en tropengeneeskunde zich doordat deze zich zowel richt op de individuele patiënt en zijn ziekte of gezondheid als de (grotere) groepsverbanden waarin het individu verkeert;
- b. Arts Internationale Gezondheidszorg en Tropengeneeskunde (AIGT): arts, die is ingeschreven in het betreffende profielregister;
- c. Opleiding: de opleiding tot AIGT;
- d. Opleidingsgroep: het samenwerkingsverband van medisch specialisten, inclusief de opleider, van een opleidingsinrichting betrokken bij de opleiding tot AIGT;
- e. Medisch specialist: een arts die ingeschreven is in een door het CCMS ingesteld specialistenregister;
- f. Opleidingsplan: opleidingsplan IGT van de Nederlandse Vereniging voor Tropische Geneeskunde en Internationale Gezondheidszorg (NVTG);
- g. Instituut: organisatie die de gehele opleiding kan coördineren en voor de uitvoering van het cursorisch onderwijs zorg kan dragen;
- h. Opleidingsinstituut: een instituut, dat ten behoeve van de opleiding tot AIGT door de HVRC is erkend, dat verantwoordelijk is voor de organisatie van de opleiding, waaronder het cursorisch onderwijs;
- i. NTC: de Nederlandse Tropencursus.

A.2. Schakelbepaling

1. De bepalingen van het Kaderbesluit CHVG zijn van toepassing, tenzij in dit besluit anders is bepaald.
2. In het Kaderbesluit CHVG wordt voor de opleiding tot AIGT verstaan onder:
 - a. aios: arts in opleiding tot AIGT
 - b. specialist: IGT
 - c. specialisme: IGT
 - d. opleiding: de opleiding tot AIGT
 - e. opleider: een door de HVRC erkende medisch specialist onder wiens verantwoordelijkheid een deel van de opleiding tot AIGT plaatsvindt
 - f. wetenschappelijke vereniging: Nederlandse Vereniging voor Tropische Geneeskunde en Internationale Gezondheidszorg
 - g. specialisme gebonden: profiel gebonden
 - h. specialisme specifiek: profiel specifiek

A.3. Profiel

1. De internationale gezondheidszorg en tropengeneeskunde (IGT) wordt in dit besluit als profiel aangewezen; hieraan wordt de titel Arts Internationale Gezondheidszorg en Tropengeneeskunde (AIGT) verbonden en er wordt een register van AIGT ingesteld.
2. De KNMG kan bepalen, dat een titel, bedoeld in het eerste lid, als dienstmerk wordt gedeponeerd, waarbij achter de titel de afkorting KNMG wordt geplaatst. In dat geval wordt een reglement voor het gebruik van het toezicht op het betreffende dienstmerk opgesteld.

A.4. Opleidingsplan

De opleiding tot AIGT voldoet aan het opleidingsplan.

Hoofdstuk B **De opleiding**

B.1. Duur

De duur van de opleiding bedraagt twee jaar en drie maanden.

B.2. Profielgebonden competenties

De arts in opleiding tot AIGT voldoet aan het einde van de opleiding aan de profielgebonden competenties zoals beschreven in de bijlage.

B.3. Structuur van de opleiding

De opleiding bestaat uit de volgende onderdelen:

- a. 9 maanden heelkunde en 9 maanden obstetrie en gynaecologie of,
9 maanden obstetrie & gynaecologie en 9 maanden kindergeneeskunde,
- b. 3 maanden NTC;
- c. 6 maanden opleiding buiten Nederland.

B.4. Inhoud van de opleiding

De opleiding omvat de volgende thema's:

- a. Internationale prioriteiten in de gezondheidszorg;
- b. Klinische geneeskunde;
- c. Gezondheidsbevordering, -bescherming en preventie;
- d. Gezondheidszorgsystemen;
- e. Interculturele aspecten van medische zorg;
- f. Beheer en bestuur;
- g. Pleitbezorger.

B.5. Profielspecifieke toetsing en beoordeling

1. In afwijking van artikel B.4., derde lid onder c. van het Kaderbesluit CMVG voert het opleidingsinstituut een selectieve beoordeling uit aan het eind van elk van de in artikel B.4. genoemde onderdelen.
2. In aanvulling op artikel B.4. Kaderbesluit CMVG bevat het protocol toetsing en beoordeling een mogelijkheid van een geïntensiveerd begeleidingstraject.
3. Tot een geïntensiveerd begeleidingstraject kan worden besloten op aanleiding van:
 - a. een voortgangsgesprek;
 - b. een jaarlijkse geschiktheidsbeoordeling of
 - c. een eindbeoordeling.
4. Het hoofd stelt de aios tijdens het gesprek bedoeld in het derde lid onder a., b., of c., van zijn besluit in kennis en legt dit besluit schriftelijk vast. Het hoofd wijst de aios daarbij op de geschillenprocedure.
5. Het hoofd brengt de HVRC schriftelijk de hoogte van zijn besluit.
6. Voor een geïntensiveerd begeleidingstraject wordt het individuele opleidingsplan bijgesteld. Het opleidingsplan vermeldt de doelen van de voorwaarden waaronder een geïntensiveerd begeleidingstraject plaatsvindt, de termijn en de wijze waarop ontwikkeling van de aios zal worden beoordeeld.
7. Een geïntensiveerd begeleidingstraject duurt minimaal drie en maximaal zes maanden.
8. Er vindt één geïntensiveerd begeleidingstraject per opleiding plaats. Om bijzondere omstandigheden kan het hoofd besluiten een tweede begeleidingstraject (niet aansluitend) te laten plaatsvinden.
9. Tijdens een geïntensiveerd begeleidingstraject vindt ten minste één voortgangsgesprek plaats.
10. Een geïntensiveerd begeleidingstraject wordt afgesloten met een geschiktheidsbeoordeling.
11. Een geïntensiveerd begeleidingstraject kan leiden tot een verlenging van de opleiding. Als de opleiding naar aanleiding van het geïntensiveerd begeleidingstraject wordt verlengd, ziet het hoofd er op toe dat ten minste drie maanden voor het oorspronkelijk beoogde einde van de opleiding de aios en de HVRC daarvan bericht ontvangt. Indien de opleiding in deeltijd wordt gevolgd, wordt de periode waarmee de opleiding wordt verlengd, naar rato aangepast.

B.6. Cursorisch Onderwijs

Het cursorische deel bestaat uit de volgende onderdelen:

- a. studiedagen;
- b. de NTC.

B.7. Vrijstelling (vervallen)³

³ Besluit CGS van 11 december 2013

B.8. Verplichtingen aios

Artikel B.14., onder c., sub viii. van het Kaderbesluit CHVG is niet van toepassing.

Hoofdstuk C De erkenning tot opleider, opleidingsinrichting en opleidingsinstituut

Titel I De opleider

C.1. De eisen voor erkenning van de opleider

1. In afwijking van artikel C.1., eerste lid onder a. van het Kaderbesluit CHVG erkent de HVRC een gynaecoloog, een chirurg of een kinderarts als opleider indien hij ten minste één jaar werkervaring heeft in de Internationale gezondheidszorg en tropengeneeskunde.
2. In aanvulling op artikel C.1. van het Kaderbesluit CHVG geldt, dat om voor erkenning als opleider in aanmerking te komen:
 - a. de opleider deel uit maakt van en leiding geeft aan een opleidingsgroep als bedoeld in artikel C.2.;
 - b. de opleider de specifieke taken en verplichtingen van leden van de opleidingsgroep schriftelijk heeft vastgelegd.
3. In afwijking van artikel C.2., tweede lid van het Kaderbesluit CHVG, volgt de opleider geaccrediteerde deskundigheid bevorderende activiteiten gericht op het verwerven van de competenties bedoeld in het door het CGS vastgestelde competentieprofiel opleider en leden van de opleidingsgroep.⁴

C.2. Eisen opleidingsgroep

De leden van de opleidingsgroep voldoen aan de volgende eisen:

- a. zij hebben een gedifferentieerd activiteiten- en belangstellingsterrein binnen het vakgebied van het betreffende onderdeel (heelkunde, kindergeneeskunde of obstetrie en gynaecologie) en bieden een palet aan patiëntenzorgtaken waarmee de beschreven leerdoelen kunnen worden behaald;
- b. zij ondersteunen de opleiding en de aanvraag daarvan zijn op de hoogte van dit besluit en het opleidingsplan;
- c. zij waarborgen dat minimaal één van de leden van de opleidingsgroep in de (betreffende locatie van de) opleidingsinrichting aanwezig is en beschikbaar voor de aios;
- d. zij stellen een generaal dagelijks rapport in stand en houden dit in stand;
- e. zij voldoen bij de uitvoering van het specialisme waar het opleidingsonderdeel gevolgd wordt, aan de kwaliteitseisen van de betreffende wetenschappelijke vereniging;
- f. zij houden regelmatig besprekingen, klinische conferenties en refereerbijeenkomsten, waarbij in beginsel alle leden van de opleidingsgroep aanwezig zijn;
- g. zij houden in het kader van onderlinge aansprekende verplichte complicatie- en kwaliteitsbesprekingen, waarbij in beginsel alle leden van de opleidingsgroep aanwezig zijn;
- h. zij hebben wetenschappelijke interesse in en affiniteit met IGT.

C.3. Verplichtingen opleidingsgroep

De leden van de opleidingsgroep voldoen aan de volgende verplichtingen:

- a. zij zijn een rolmodel ten aanzien van de algemene en profielgebonden competenties;
- b. zij onderwijzen de leerdoelen van de algemene en profielgebonden competenties;
- c. zij bewaken de voortgang van het leerproces van de aios ten aanzien van de algemene en profielgebonden competenties;
- d. zij creëren een gunstig en veilig opleidingsklimaat waarin de aios zich kan ontwikkelen tot AIGT;
- e. zij stellen de aios in de gelegenheid de eisen en verplichtingen van dit besluit, het opleidingsplan en de aanwijzingen van het opleidingsinstituut na te komen;
- f. zij houden ten minste vier maal per jaar een overleg met aios, uitsluitend ter bespreking van opleidingszaken, met als oogmerk de kwaliteit van de opleiding in de opleidingsinrichting te bevorderen en te bewaken;
- g. zij besteden voldoende tijd aan de opleiding en nemen het daarmee samenhangende werk op zich;
- h. zij participeren actief in voor de opleiding verplichte onderwijsactiviteiten;
- i. zij dragen er zorg voor dat er tussen de aios en andere medische specialisten constructief wordt samengewerkt ten behoeve van de opleiding;
- j. zij volgen systematisch geaccrediteerde deskundigheidsbevorderende activiteiten met didactische

⁴ Besluit CGS van 8 juli 2015

aspecten ten behoeve van de opleiding.

Titel II De opleidingsinrichting

C.4. De opleidingsinrichting

De artikelen C.12., C.13. en C.14. van het Kaderbesluit CHVG zijn niet van toepassing.

Titel III Het opleidingsinstituut

C. 5. Eisen voor erkenning opleidingsinstituut

1. In afwijking van artikel C.15. onder b. van het Kaderbesluit CHVG is het hoofd ingeschreven in het register AIGT of in een register van medisch specialisten.
2. Artikel C.15. onder c., f., en g. van het Kaderbesluit CHVG, is niet van toepassing.

C.6. Verplichtingen opleidingsinstituut

1. In aanvulling op artikel C.16. eerste lid onder a., sub iv. sluit het opleidingsinstituut, voor het opleidingsonderdeel als bedoeld in artikel B.3. onder c., een overeenkomst met een instelling die voldoet aan de eisen genoemd in het tweede en derde lid;
2. In de instelling genoemd in het eerste lid is een arts werkzaam die voldoet aan de volgende eisen en verplichtingen:
 - i. hij is ingeschreven in een lokaal register voor artsen;
 - ii. hij is ten minste een half jaar werkzaam in de instelling;
 - iii. hij is ten minste 16 uur per week werkzaam in de instelling;
 - iv. hij sluit een overeenkomst met het opleidingsinstituut waarin is overeengekomen dat hij de eisen en verplichtingen voortvloeiend uit het instellingsreglement zal nakomen;
 - v. hij beschikt over een leerwerkplan dat in overeenstemming is met het opleidingsplan;
 - vi. hij begeleidt de aios volgens het leerwerkplan gericht op het onderdeel als bedoeld in artikel B.3., onder c.;
 - vii. hij draagt de professionele verantwoordelijkheid voor de inhoud van de zorg door de aios.
3. In afwijking van artikel C.16., eerste lid onder b., sub i. van het Kaderbesluit CHVG organiseert het opleidingsinstituut ten minste vijf dagen cursusrisch onderwijs per opleidingsonderdeel genoemd in artikel B.3., onder c.

Hoofdstuk D Herregistratie

D.1. Profielregister

1. Er wordt een register van AIGT ingevoerd.
2. De HVRC is belast met de afwijking van aanvragen tot inschrijving in het register van AIGT.

D.2. Werkzaamheden als AIGT

Het werkzaam zijn omvat curatieve, preventieve en gezondheidsbevorderende werkzaamheden op het gebied van de internationale gezondheidszorg en tropengeneeskunde,

Hoofdstuk E Slotbepaling

E.1. Overgangsbepaling

1. In aanvulling op artikel D.2. Kaderbesluit CHVG komt voor inschrijving in het register van AIGT in aanmerking een arts die in het bezit is van een door de NVTG afgegeven diploma 'Medical Doctor in tropical medicine and international health'.
2. Een aanvraag tot inschrijving in het register van AIGT op grond van het eerste lid kan tot uiterlijk twee jaar na datum inwerkingtreding van dit besluit worden ingediend.⁶

⁵ Besluit CGS van 8 juli 2015

⁶ Besluit CGS van 8 juli 2015

3. Een arts die op 1 januari 2014 in het opleidingsregister van de NVTG stond ingeschreven wordt door de HVRC ingeschreven in het opleidingsregister internationale gezondheidszorg en tropengeneeskunde, met dien verstande dat hij de opleiding volgens de opleidingseisen NVTG afrondt. Na afronding van de opleiding komt hij in aanmerking voor inschrijving in het register van AIGT.
4. De opleider, opleidingsinrichting of opleidingsinstituut, door de NVTG per 31 december 2013 als zodanig erkend, wordt geacht per 1 januari 2014 door de HVRC te zijn erkend, tot de datum dat een besluit is genomen op de aanvraag tot erkenning bij de HVRC.
5. De erkenningseisen en –verplichtingen van de NVTG aan de opleider, opleidingsinrichting en het opleidingsinstituut, zoals gesteld voor 1 januari 2014 zijn verbindend tot de datum dat een besluit is genomen op de aanvraag tot erkenning door de registratiecommissie.

E.2. Publicatie

1. Dit besluit wordt gepubliceerd op de website van de KNMG.
2. In het officiële orgaan van de KNMG wordt mededeling gedaan van dit besluit.

E.3. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2014.

E.4. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit internationale gezondheidszorg en tropengeneeskunde.

Utrecht, 12 september 2012

prof. dr. R.J. Stolker,
voorzitter CGS

mw. dr. V.J. Schiphout-van Deventer,
secretaris CGS

Toelichting

Artikel A.2.

Als in dit Besluit van een deel van een artikel wordt afgeweken dan is de rest van het artikel wel van toepassing.

Artikel B.3.

Er is een voorkeur in de volgorde waarin de opleidingsonderdelen genoemd onder a worden gevolgd: eerst heelkunde en vervolgens verloskunde en gynaecologie, of eerst verloskunde en gynaecologie en vervolgens kindergeneeskunde. De opgedane competenties in het eerste deel kunnen op deze manier beter benut worden in het tweede deel.

Het bereiken van de competenties van de AIGT is onafhankelijk van de keuze voor de verschillende opleidingsonderdelen genoemd onder a.

Artikel B.5.

Doel van het traject is om bij twijfel over het functioneren van de aios een geïntensiveerd begeleidingstraject in te zetten waarmee de aios de mogelijkheid heeft om zich, onder intensieve begeleiding, te bekwamen in de onderdelen (competenties) waarover twijfel is uitgesproken. Een geïntensiveerd begeleidingstraject kan onder andere inhouden dat er in overleg met de aios een mentor wordt aangewezen die voor de intensieve begeleiding zorgt.

Uitgangspunt is dat er per opleiding maximaal één geïntensiveerd begeleidingstraject kan plaatsvinden. Het hoofd zal dit motiveren. In zeer bijzondere omstandigheden is het denkbaar dat de opleider besluit tot een tweede traject.

Het vierde lid bevat een zgn. ‘kan’-bepaling: de opleider kan tot besluiten maar is er niet toe verplicht.

Een geïntensiveerd begeleidingstraject kan zowel tijdens als aan het eind van de opleiding plaatsvinden, nl. naar aanleiding van een voortgangsgesprek of een jaarlijkse beoordeling of naar aanleiding van de eindbeoordeling.

Niet elk geïntensiveerd begeleidingstraject leidt tot verlenging van de (nominale) opleidings(duur). Dat is afhankelijk van de alsnog door de aios tijdens een dergelijk traject verworven competenties. Het is denkbaar dat de aios die tijdens de opleiding onvoldoende scoort op de algemene competentie communicatie, deze competentie alsnog tijdens een geïntensiveerd begeleidingstraject of het resterende deel van de opleiding ‘inloopt.’ Dan zal van verlenging geen sprake zijn. Omdat dit pas aan het einde van de opleiding kan worden beoordeeld, dient het hoofd ten minste drie maanden voor de oorspronkelijk beoogde einddatum de HVRC te informeren over de verlenging van de opleiding, zo dat aan de orde is.

Het hoofd is verplicht de aios te wijzen op geschillenprocedure. De geschillenprocedure betrekking hebbende op opleidings- en erkenningsaangelegenheden en profielregistraties, is vastgelegd in hoofdstuk V. van de Regeling profielen en specialismen geneeskunde van de HMG.

Artikel C.1.

In het Kaderbesluit CHVG is bepaald dat de HVRC in bijzondere gevallen ontheffing kan verlenen.

Artikel C.6.

Een instelling in het buitenland wordt niet door de HVRC erkend. Via de erkenning van het opleidingsinstituut worden wel eisen aan de instelling in het buitenland gesteld. Bij de erkenning van het instituut wordt door de HVRC getoetst of het instituut uitsluitend overeenkomsten heeft met buitenlandse instellingen die voldoen aan de in het tweede lid genoemde eisen.

Artikel D.1.

Bij werkzaamheden van AIGT is onder andere gedacht aan:

- in de directe patiëntenzorg in de eerste- of tweedelijnszorg, met specifieke taken op het terrein van de interculturele zorg, communicatie met achterstandsgroepen, of importziekten;
- in international en public health;
- bij organisaties op het gebied van internationale gezondheidszorg;
- bij internationale organisaties;
- bij noodhulporganisaties.

Bijlage Profielgebonden competenties

Competentiegebied 1. Medisch handelen
De AIGT heeft adequate kennis, vaardigheden en geeft blijk van professioneel gedrag naar de stand van het vakgebied waardoor hij in staat is gegevens over de gezondheid en gezondheidsvraagstukken van het individu en van bevolkingsgroepen in een internationale context te verzamelen en te interpreteren, zodat hij als generalist prioriteiten kan stellen en beslissingen kan nemen, ook met schaarse middelen. Hij verleent up-to-date, ethische en effectieve verantwoorde preventieve en curatieve zorg zowel voor zieke mensen (patiënten) als voor gezonde mensen (cliënten) en voor groepen in de samenleving (doelgroepen).
Competentiegebied 2. Communicatie
De AIGT ontmoet in zijn werk patiënten, cliënten of groepen in de samenleving in een verscheidenheid van culturele en sociale normen, waarden en omgangsvormen. De AIGT is in staat om effectief te communiceren met patiënten, familie/mantelzorgers, niet professionele zorgverleners en bredere groepen in de samenleving om een optimaal niveau van gezondheidszorg te kunnen waarborgen.
Competentiegebied 3. Samenwerking
De AIGT participeert in een netwerk van functionele relaties. De AIGT werkt samen met professionals en met mensen met een praktijkopleiding in de gemeenschappen die betrokken zijn bij de (preventieve) gezondheidszorg. De AIGT kan adequaat samenwerken met deskundigen in andere sectoren, die een relevante bijdrage leveren aan bevorderen en beschermen van de gezondheid van de bevolking.
Competentiegebied 4. Kennis en wetenschap
De professionele AIGT kenmerkt zich door zijn continue streven naar optimalisatie van zijn kennis en kunde in zijn vakgebied. De AIGT kan de vele wetenschappelijke aspecten van de praktijk onderkennen en kritisch beschouwen en, waar mogelijk, mede op basis van eigen wetenschappelijke kennis en ervaring komen tot vragen voor (toegepast) wetenschappelijk onderzoek. In het bijzonder valt het analyseren en interpreteren van demografische en epidemiologische en sociaal wetenschappelijke gegevens en het beoordelen van medische informatiebronnen op hun relevantie voor het betreffende werkgebied van AIGT.
Competentiegebied 5. Maatschappelijk handelen
De AIGT heeft kennis van sociale, maatschappelijke, culturele en politieke factoren die van invloed zijn op ziekten en gezondheid van individuen alsmede groepen in de samenleving, in het bijzonder de geografische en etnische factoren. De AIGT aanvaardt zijn verantwoordelijkheid voor de (preventieve) gezondheidszorg op individueel en op het niveau van de gemeenschap. De AIGT is op de hoogte van de relevante juridische, sociaal-culturele en politieke regelgeving en tradities en hij werkt in overeenstemming met de eigen positie en die van patiënten.
Competentiegebied 6. Organisatie
De AIGT functioneert als deskundige in de dagelijkse beslissingen over taken, beleid, medewerkers en middelen voor de preventieve en curatieve zorg. De AIGT is in staat doelen en prioriteiten te stellen, effectief te delegeren en systematische beoordelingen uit te voeren van de inzet van beperkte middelen in de gezondheidszorg.
Competentiegebied 7. Professionaliteit
De AIGT heeft een speciale rol in het werkgebied als deskundige met specifieke kennis, kunde en gedrag dat er op gericht is de gezondheidszorg op individueel en gemeenschapsniveau te verbeteren. Hij streeft hierbij de hoogst mogelijke normen na in zorg en ethisch gedrag en streeft ernaar zijn eigen kennis te optimaliseren.